REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 71. Brașov, Sâmbătă 29 Martie (11 Aprilie). 1903.

La capitlul concesiunilor.

La câțĭ-va anĭ după înființarea dualismului, un distins bărbat de stat austriac, fiind întrebat ce crede despre vitalitatea acestui dualism, a rĕspuns: Se va vedé în cursul timpului. Când s'a fost introdus absolutismul, sub regimul Bachian, erau mulțĭ carĭ preḑiceau căderea lui grabnică. Și totușĭ a durat doisprediece anĭ. Instituțiunea de drept public dualistă, basându-se pe constituționalism în ambele state, va avé firesce mai mare durabilitate. Se va întâmpla însĕ cu ea una din două: orĭ că cu timpul legăturile parte desființate, parte slăbite dintre ambele state prin uniunea reală dualistă, se vor strînge eară-șĭ tot mai tare la loc, orĭ că separarea dintre state va cresce din ce în ce, pregătind uniunea personală prin totala desființare a pactului de drept public dela 1867.

De atuncĭ au trecut trei-ḑecĭ de anĭ și în timpul acesta desvoltarea instituțiunei dualismului a mers aci mai încet, aci cu pașĭ mai repeḑĭ tot spre mai mare separare între ambele state ale monarchiei. Ungaria, în mare parte favorisată și de constelațiunea politică, a câștigat, din an în an mai mult teren pentru întărirea autonomiei și pregătirea independenței sale depline. Cel-ce va scrie istoria acestui period, va sci sĕ enumere șirul acelor concesiunĭ, pe carĭ guvernele și corporile legiuitóre ungare le-au sciut câștiga și stórce dela curtea din Viena și dela guvernele austriace.

Multe din aceste concesiunĭ, directe și indirecte, păreau la început fórte greu realisabile séu chiar imposibile — dér s'au făcut, și nu numai odată curtea din Viena și cercurile, ce înriureau asupra afacerilor comune, au închis ochiĭ, când cu voie, când fără voie, față cu guvernele și dietele unguresci, pentru ca sĕ țină în bună disposiție pe cei de la putere pentru votarea budgetelor comune, ce se urcau mereu „în interesul posiției de putere mare a monarchiei".

Sub zodia „concesiunilor", de care vorbim, s'a recules koșuthismul și șĭ-a recucerit în mare parte influința de odinióră asupra opiniunei publice maghiare, ér spiritul lui intolerant și esclusivist a împins din nenorocire tot mai mult guvernele spre prăpastia politicei de maghiarisare violentă.

Numai pe terenul militar au fost mai puține și mai slabe concesiunile câștigate, ba în ce privesce armata comună au rĕmas până aḑĭ neschimbate basele organisației și a conducerei ei.

Ca și când s'ar fi trezit de-odată din somn „independiștii și cei dela 48", cum se numesc, strigă în gura mare, că armata ungară este condusă și guvernată nemțesce și că acésta este în contra legei și a constituției.

N'a folosit nimic, că ministru-președinte Szell a dovedit, că după legea dela 1867 limba armatei are sĕ-o stabiléscă monarchul ca supremul comandant al ei; în zadar l'au sprijinit tinerii conțĭ Andrassy și Tisza. Oposiția e de părere, că nu mai merge așa, că „Ungaria trebue sĕ fie guvernată ungaresce" și decĭ strigă, demonstréză, face obstrucțiune în așteptare, că dóră-dóră capul statului va ceda, ḑicênd, că de aicĭ încolo armata întrégă a Ungariei va fi comandată ungaresce.

Foile vienese susțin, că monarchul nu póte face o astfel de concesiune, ce ar amenința unitatea armatei, ér ḑiarele opoziționale maghiare pretind, că Szell nu póte trata cu curtea din Viena de cât despre nouele concesiunĭ ce le aștéptă Kossuth și Barabas.

Eată întrebarea cea mare ce predomină situațiunea de față,

Procesul de pressă al „Gazetei Transilvaniei".

Têrgu-Mureșului, 8 Aprilie n.

— Raport special.—

După notițele ce mi le-am putut face ca nestenograf, v'am dat un resumat cât s'a putut mai fidel al rechisitorului și al pledoariei apĕrătorului, d-nul adv. S. Damianu. Acéstă escelent argumentată pledoarie a făcut atât asupra tribunalului și a juraților, cât și asupra auditoriului, între carĭ se aflau și mai mulțĭ preoțĭ românĭ din comunele din împrejurime, cea mai adâncă impresiune.

După încheierea pledoariei, presidentul a dat din nou cuvêntul procurorului.

Procurorul, conte **N. Lazar**, în replică a mai ridicat diapasonul. Curênd însĕ a întrat érăși într'un ton mai moderat. El ḑise, adresându-se din nou juraților, că se nu se lase a fi seduși de oratoria cu care apĕră torul șĭ-a desfășurat pledoaria, nicĭ sĕ nu crédă cuvintelor frumóse cu carĭ apĕrarea a voit sĕ scape pe acusat de rĕspundere și sĕ dovedéscă nevinovăția lui. Numai când se tem de pedepse—continuă procurorul—ḑiariștii trașĭ la rĕspundere de felul acusatului, ișĭ accentuéză patriotismul și afirmă, că n'au comis delict de agitațiune. De fapt însĕ atât în pressa lor, cât și în viéța socială nu dau doveḑĭ de patriotism.

Se încércă din nou a dovedi, că articolele incriminate cuprind agitațiune contra națiunei maghiare și a autorităților, și cere ca jurații sĕ aducă verdict afirmativ, încheind cu declararea, că are încredere în sentimentul patriotic al juraților, carĭ nu vor lăsa nepedepsite astfel de delicte.

Apĕrătorul, advocat **S. Damianu,** în rĕspunsul sĕu constată din nou, că procurorul n'a fost în stare sĕ aducă un singur argument măcar pentru a proba vinovăția acusatului. Nu vorbele, ci faptele și doveḑile cumpănesc. Protestéză în contra afirmării procurorului, că acusatul și apĕrătorul ar voi sĕ se degageze de rĕspundere. Pentru faptele și lucrările nóstre noi tot-déuna luăm cu fruntea înăltață rĕspunderea. Cea mai bună dovadă, că nu ne temem de pedepse atuncĭ când suntem trașĭ la rĕspundere, este împrejurarea, că acusatul nu s'a folosit de nicĭ un mijloc de a scăpa de rĕspundere și s'a presentat aicĭ înaintea d-vóstră. Ușor i-ar fi fost acusatului sĕ-șĭ pună în loc un așa ḑis „Strohmann", n'a făcut-o însĕ, și a luat rĕspunderea pentru articolele incriminate, pentru că era consciu de nevinovăția lui și fiind-că are curagiul de a sta în fața d-vóstră și a rĕspunde.

In terminĭ gravĭ desfide pe procuror sĕ arate un singur cas concret, în care Românii și pressa lor ar fi dat doveḑĭ de nepatriotism și s'ar fi făcut culpabilĭ de crima trădărei de patrie. Accentuéză, că d-sa și acusatul sunt cel puțin tot așa de bunĭ patrioțĭ ca acusatorul, și încheie repetând, că la aducerea verdictului numai faptele și doveḑile sunt normative.

După replică și duplică, presidentul dă cuvênt acusatului.

Acusatul, redactorul **Tr. Pop**, declară de la început, că nu se ocupă cu partea iuridică a prodesului. Acésta, ḑice, a desfășurat'o nu se póte mai bine și din tóte punctele de vedere apĕrătorul în pledoaria sa magistrală. Se mărginesce, decĭ, a face câteva constatărĭ în cadrul în care s'a învîrtit rechisitoriul.

Precum am declarat și în decursul procedurei de dovedire — urméză acusatul — părțile incriminate ale articolelor și espresiunile séu terminii de carĭ s'a împiedecat acusarea, nu conțin nimic agresiv ce ar contraveni legei de pressă. Insuși procurorul a recunoscut în rechisitorul sĕu, că articolele nu cuprind pasagii și espresiunĭ grosolane și vătĕmătóre la adresa naționalității maghiare séu a statului. Procurorul s'a mărginit a constata numai, că articolele au avut scopul de a agita contra naționalității maghiare și a autorităților. Eu neg acésta, și cred că nicĭ d-l procuror, nicĭ nimenĭ altul nu va puté sĕ dovedéscă contrarul de ceea-ce am declarat cu ocasia procedurei de dovedire, cu atât mai puțin va puté sĕ rĕstórne argumentele și probele sdrobitóre, pe carĭ cu elocența-i reputată le-a produs apĕrătorul în convingĕtórea-i pledoarie.

N'a fost vorba în articolele încriminate despre naționalitatea maghiară, ci de anumite cercurĭ șoviniste maghiare, carĭ au luat posiție în Timișóra față cu ḑiarul național german „Deutsches Tagblatt für Ungarn" și au apelat la cetățenii acelui oraș sĕ nu mai între în cafenelele unde se citesce „D. T. F. U.", sĕ nu mai cumpere de la comercianții, carĭ publică anunțurĭ și inserate în acéstă fóie etc. Se făcea adecă adevĕrată agitație contra acestei foi. Față cu aceste cercurĭ șoviniste maghiare s'a și făcut într'unul din articolĭ constatarea, că étă până unde a degenerat șovinismul lor și ce fel de róde produce cultul acestui șovinism.

Ei bine, admisibil este din punct de vedere legal, ca șovinismul, de care se tractéză aicĭ, sĕ fie identificat cu națiunea politică, cu naționalitatea maghiară, cu statul, orĭ cu poporul? Unde ar rĕmâné principiul libertății de pressă, ce s'ar alege din libertatea pressei, décă s'ar face cap de acusație din aceea, că un ḑiar detestéză șovinismul și ródele luĭ?

Asupra celorlalte părțĭ din rechisitoriu aflu de prisos a insista; le-a combătut și le-a rĕsturnat pledoaria. Lipsind cu desĕvîrșire basa acusării, și sciindu-mĕ nevinovat de delictul ce mi-se impută, rog sĕ fiu achitat.

*

După replică și duplică și după declarațiunile acusatului, *presidentul* a făcut pe scurt resumatul pertractării. A vorbit apoi lung juraților arătându-le, care este chemarea lor. A arătat și a esplicat spiritul și cuprinsul acelor paragrafĭ din codul penal, carĭ circumscriu delictul agitațiunei și urmările, de carĭ se face vinovat cel care a comis acest delict. La urmă invită pe jurați sĕ se retragă pentru a aduce verdictul, spre care scop ședința se suspendă.

Jurații se retrag. Ei se consultă timp de aprópe o oră. Inainte de a apare jurații, acusatul, conform dispozițiunei nouei procedurĭ, părăsesce sala de pertractare în care timp primul jurat contele *Toldalagi*, face cunoscut

Verdictul:

Juriul dă rĕspuns *negativ* la prima întrebare, ce privesce părție încriminate din articolul „Espulsarea redactorului Cramer" publicat în numĕrul 192 de la 16 Septemvrie 1902 al „Gazetei Transilvaniei."

Din contră, dă rĕspuns *afirmativ* la a doua întrebare, ce privesce părțile încriminate din articolul „Cum a fost esecutat redactorul Cramer", publicat în numĕrul 193 de la 17 Septemvrie 1902 al „Gazetei Transilvaniei."

Acusatul e chemat se reapară înaintea Curții și presidentul tribunalului îi comunică verdictul.

Presidentul invită pe procuror sĕ facă propunerĭ, privitor la pedépsă.

Procurorul aduce ca împrejurare agravantă faptul, că acusatul a mai fost odată pedepsit c'un an închisóre de stat tot pentru agitațiune. Cere decĭ sĕ se aplice față de el dispozițiunile §-lui 172, al. 2 din codul penal.

Cere ca sentința sĕ se publice în „Gaz. Trans." Décă va fi amendat, amenda sĕ se substragă din cauțiunea „Gazetei Transilvaniei"; numĕrul 193 din 1902 al ḑiarului sĕ fie confiscat și nimicit și cheltuelile de proces sĕ le suporte condamnatul.

Apĕrătorul, adresându-se tribunalului, față cu împrejurarea agravantă, la care s'a referit procurorul spune, că este adevĕrat, că acusatul a mai fost odată condamnat într'un proces de pressă, de atuncĭ însĕ au trecut 12 anĭ și șĭ-a făcut pedépsa până la fine. Cere sĕ se ia în considerație, că acusatul este tată de familie, are trei copii, și familia e avisată la ceea-ce câștigă prin munca lui ca redactor, totodată cere ca cheltuielele de proces sĕ fie declarate de neincassabile, deórece acusatul nu dispune de avere.

După acestea, presidentul ridică ședința și tribunalul se retrage pentru a aduce sentința. După o consultare mai lungă tribunalul reapare în sala de pertractare și presidentul citesce

Sentința:

după care acusatul Traian Pop, pe basa verdictului juraților, este absolvat de pedépsă pentru articolul „Espulsarea redactorului Cramer" publicat în nr. 192 din Septemvrie 1902 al „Gaz. Trans.", fiind-că în acel articol nu se cuprinde agitațiune.

Din contră articolul „Cum a fost esecutat redactorul Cramer“, publicat în nr. 193 din Septemvrie 1902 al „Gaz. Trans.“, cuprinde *agitațiune contra naționalității*, de aceea acusatul e condamnat pe basa §-lui 172 p. 2 și pe basa §-lui 91 din codul penal la: *3 dile închisóre de stat și 20 coróne amendă*, carĭ sĕ se substragă din cauțiunea fóiei; mai departe la publicarea sentinței în diar, după ce acésta se va ridica la valóre de lege, și se dispune confiscarea numĕrului respectiv (193) al „Gaz. Trans“.

Cheltuelile de proces se declară neincasabile.

După publicarea sentinței, procurorul întrébă, décă acusatul a fost condamnat numai la 3 *dile* închisóre, orĭ la 3 *lunĭ*, căcĭ n'a înțeles bine. Presidentul spune, că 3 *dile*.

Procurorul declară în urmă, că se mulțumesce cu sentința.*)

Apĕrătorul declară, în numele acusatului, că pe basa §-lui 385 punctul 1 literile *a* și *b*, și pe basa punctului 3, anunță recurs în cassație.

Cu acésta pertractarea se încheie la órele 5 și 1/4 p. m.

*) In telegrama din Tĕrgu-Mureșului, ce am primit'o în diua pertractării procesului (nr. de Marțĭ al „Gazetei“) s'a dis din eróre, că și procurorul a anunțat recurs de nulitate. Erórea a provenit de acolo, că acea parte a telegramei a fost greu de descifrat. — Red.

O interesantă corespondență.

II.

(Rĕspunsul lui Hasse.)

Lipsca, 29 Martie 1903.

D-niei Sale D-lui Paul Hoitsy,
autorul cărții „Ungaria-Mare“
în Haraszti bei Ofen Pest.

Prea stimate domnule!

Am primit cu mulțumire prețuita d-vóstră scrisóre din 23 Martie a. c. și observ înainte de tóte, că m'am bucurat de tonul calm și liniștit al aceleia și prin urmare vréu sĕ fac încercarea, a-mĭ îmbrăca și eu rĕspunsul în formele cele mai calme și recĭ, cu tóte că la discutarea chestiunei acestei polemice, sângele începe sĕ curgă mai repede în vinele mele.

Când ațĭ scris scrisórea d-vóstră din 23 Martie, de sigur nu aveațĭ încă textul discursului meu rostit în „Reichstag“ la 19 Martie. Am onóre decĭ a vĕ alătura din Nr. 13 din „Alld. Bl.“ de la 28 Martie 1903 p. 116 sqq. cu acel text. Vețĭ vedé de aicĭ, că premisele d-vóstră, că așĭ fi invocat cartea d-vóstrĕ ca dovadă de toleranță maghiară, nu se verifică. Nu, pentru acest fapt nediscutabil nu m'am referit la d-vóstrĕ, ci m'am referit la o grămadă de fapte, mie de decĭ de anĭ bine cunoscute, și carĭ sunt adunate pentru present în escelenta broșură a lui Arthur *Korn*, întitulată *„Die Deutschverfolgung in Ungarn“*, pe care vi-o alătur aicĭ ca imprimat recomandat.

Cartea d-vóstră am utilisat'o ca dovadă pentru grandomania maghiară și am fost atât de obiectiv, că n'am citat decât o parte, și acésta textual, cât mi-a fost adecă cunoscut din numĕrul 11 de la 14 Martie 1903 pp. 95, 96 din „Alld. Bl.“ respective din „Budapesti Hirlap“. Din puținele mele glosse, ce le-am făcut, numai așa așĭ puté sĕ revoc ceva, décă d-vóstrĕ mi-țĭ puté aduce dovada, că estrasele făcute din cartea d-vóstrĕ „Ungaria-Mare“ ar fi în părțile esențiale falsificate. Cu acéstă ocasiune m'ar interesa sĕ aflu, pe temeiul cărei operații aritmetice ațĭ afirmat d-vóstrĕ, că sunt în lume 30 milióne de Maghiarĭ, pe când după sciința mea nu sunt decât 7 1/2 milióne în Ungaria și vr'o 1/2 milion în alte părțĭ?

In scrisórea d-vóstrĕ de la 23 Martie usațĭ și d-vóstrĕ de apucătura obicĭnuită la compatrioții d-vóstrĕ, de a face distincție între Austriacĭ și Germanii din imperiu, spre a ajunge la conclusia de a-i iubi pe unii și a-i urî pe alții. Nu, stimate domnule, națiunea germană este nedivisată și în chestiunile, carĭ aicĭ cad esclusiv în cumpănă, nu face nicĭ o deosebire, décă fracțiunile acestui popor german locuesc în Austria orĭ în Ungaria. Décă ar fi nevoie de vr'o dovadă, așĭ puté sĕ vĕ citez chiar scrisórea d-vóstrĕ, unde vorbițĭ de Arnulf de Bavaria și de Rudolf de Habsburg.

In zadar, faptul nu se póte tăgădui, că națiunea maghiară începĕnd cu Arpad 'șĭ mulțumesce eristența în luptele contra Turcilor și Slavilor numai poporului german și că tot ce Ungaria posedă din cultura apusană, este de origine germană. Décă decĭ d-vóstrĕ cu drept cuvînt recunóscețĭ, că Maghiarii acuma ca și mai nainte sunt avisațĭ la cultura apusană, atuncĭ este nu numai o ingratitudine istorică, ci chiar lipsă de logică, décă Maghiarii de astădĭ cred, că în viitor îșĭ vor puté dovedi îndreptățirea la esistență în luptă contra poporului german și contra culturei germane.

De ce nu scótețĭ conclusiunile din înțelepciunea d-vóstrĕ istorică și, în parantes fie dis, din actele diplomatice ale principelui Bismarck invocate — ciudat lucru — de contele Bülow tocmai contra mea, că Maghiarii trebue sĕ trateze pe Germanii, ce locuiesc printre dênșii și alăturea de dênșii altmintrea, decât pe Slavii de nord-ost și sud-vest, în teascul cărora vor fi strivițĭ, décă nu se vor asigura de spriginul Germanilor — și décă îmĭ dațĭ voie sĕ adaog — și *de spriginul Românilor?**)

Credeți-mĕ, că pangermanii nu sunt de loc animațĭ de ură etnică contra Maghiarilor. Noi nu cerem alt-ceva de la Maghiarĭ, decât sĕ observe legile statului ungar față cu Nemții din Ungaria și în special legea naționalităților și că Maghiarii, un poporaș de 7 1/2 milióne de ómenĭ, sĕ renunțe la prostia de a alcătui, bună-óră cu Anglosaxonii, Francesii, Italienii, Germanii, un mare stat și încă un stat național, în loc sĕ se împace cu realitatea și conform particularității și diversității populației sĕ alcătuéscă *un stat de popóre*, așa după-cum a fost mai mult séu mai puțin, de-o miie de anĭ.

D-l Hasse combate cu succes acusarea adusă de Hoitsy, ca și cum Sașii ar cere restabilirea privilegiilor, pe când ei nu cer decât egală îndreptățire, pentru-că n'au nicĭ o vină, ca sĕ fie considerațĭ cetățenĭ de a doua mână. Apoi termină:

Décă d-vóstrĕ 'mĭ dațĭ sfatul, sĕ mĕ conving personal despre situația din Transilvania, trebue sĕ declar, că venițĭ prea târdiu cu sfatul d-vóstrĕ. Cunosc Transilvania și alte părțĭ ale Ungariei de decĭ de anĭ și am studiat raporturile de acolo cu ochi nepreocupațĭ de economist național și politician și nu prin ochelarii colorațĭ de fanatismul de partid ai marelui patolog Virchow, care se scie, că era politician fórte neînsemnat.

Cu stimă:

ss) *E. Hasse.*

*) Vederile lui Bismarck, puțin orientat, care punea pe Românĭ d'avalma cu Slavii, profesorul german le corecteză conform adevĕrului. — Trad.

Chestiunĭ agrare.

(Urmarea a 3-a.)

Pentru țĕranul cu 10 ha proprietate sunt aceleașĭ venite și cheltuelĭ reduse, însĕ pe jumĕtate, cu deosebirea însĕ că el lucréză mai mult și tóte lucrările principale le face el fără de a avé slugă, — dér ia ómenĭ cu diua la secere.

Proprietarul de 4—10 ha, care produce numai 20—30 hl de bucate, trebue sĕ lupte deja cu miseria. O moșióră mai mică de 4 ha — deja nu mai este în stare sĕ hrănéscă pe țĕran cu familia sa singură; el trebue sĕ caute ocupațiune și câștig în altă parte. Intre 5—20 ha. trebue deja sĕ trăiéscă fórte economic și sĕ evite cheltuelĭ afară din casă — hrana constă numai din produsele moșiei, ér carnea este deja un lux — și îmbrăcămintea de tot simplă.

Acésta este starea actuală a țĕranului liber de adĭ, liber de clacă și dijmă, dér presupus liber și de datorii și creditorĭ. Dér câțĭ sunt între ei acei fericițĭ, carĭ sĕ nu fie datorĭ? După recensămêntul din urmă din Francia 4/5 din datoriile ipotecare se vin pe proprietatea mică, care la o suprafață de 9 milióne de hectare are o datorie intabulată de 12 miliarde de francĭ, din 14.369 milliarde datoria totală a țĕrei, așa că la un hectar de pămênt țĕrănesc în Francia se vin 1200 francĭ datorie.

Țĕranul frances încurcat și copleșit de datorii nu emigréză din țéră, dér se duce la orașe și se apucă de industrie și de comerciŭ și-șĭ găsesce altă ocupațiune.

Jaurez dice, că décă pămêntul țĕranului frances ar arĕta úmbra tuturor acelora, carĭ sunt stăpânii lui, el ar desvĕli mai întâiŭ umbra uriașă a *fiscului*, apoi aceea a creditorului ipotecar, apoi profitul ușor de distins al speculantului de producte și vite și în fine al capitalistului; aceste diferite umbre ar acoperi așa de bine pe țĕran, că nicĭ sórele nu i-ar mai puté designa silhueta lui, și care nu ar descoperi alta, de cât spoliațiunea lui.

La sarcinile publice pe când averea mobiliară se transmite cu multă ușurință și circulă din mână în mână fără de cea mai mică taxă orĭ desdăunare cătră fisc, se póte lombarda și se iau avansurĭ asupra ei, averea inmobiliară din contră este supusă la marĭ și onerόse taxe de transmitere, fie la moștenire, fie la transmitere între vii, fie la stingere și la contractare de datorii, tocmai în vederea siguranței ei și pentru împedecarea sfărîmării ei până la atomisare. De aci cu tótă siguranța mai mare ce o oferă proprietatea rurală creditorului, țĕranul este adesea silit sĕ ia și sĕ se împrumute pe garanția sa personală și în cont curent, de cât de a constitui moșióra, vitele și productele ca gagiu numai pentru a scăpa de multiplele formalitățĭ vexatóre și costisitóre și preferă sĕ plătéscă 8—10% și mai mult dobêndă, când ar puté plăti numai 3 5%.

Pentru Germania desrobirea iobagilor și improprietărirea au avut efecte diferite după modul cum și când s'a făcut desrobirea și împroprietărirea. Pe când în Germania de sud și vest se desvoltase deja de timpuriu o populațiune burghesă numĕrósă, cu comerciŭ și industrie înfloritóre în diferite branșe, acestea au dus de timpuriu la spargerea și reducerea considerabilă a proprietății marĭ și întărirea și instalarea celei micĭ, pe când în Germania de nord și de est — provinciile lor transelbiane foste odinióră covîrșitor slave, desrobirea și improprietărirea s'a făcut mai târdiu, abia s'a terminat la 1848, dér a rĕmas încă și astădĭ proprietatea mare covêrșitóre și cu o populație aprópe pur agricolă. De aceea în vest și sud este cultură mai multă, industrie și comerciŭ înfloritor și predomină aprópe esclusiv proprietatea mică, în nord și est predomină proprietatea mare — ér în unele provincii proprietate mică aprópe nu esistă.

Din o sută de posesorĭ de pămênt erau în 1882.

	în Prusia de est	Prusia de vest	Meklenburg	Bavaria din dreptul Rinului
Membrii familiei ocupațĭ în agric.	62	58	50	134
Dilerĭ fără proprietate	170	190	11	33

In Prusia propie	Plugarĭ de sine stătătorĭ	Membri familiei ocupațĭ în agric.
în cele 6 provincii de est sunt	21.4%	14.2%
în cele 6 provincii de vest sunt	31.8%	23.1%

adecă țĕranĭ care 'șĭ cautǎ și muncesc ei înșișĭ pămêntul lor cu ajutorul membrilor familiei proprie.

Sarcinĭ și datorii. Puțina proprietate mică din est este înglodată rĕu în datorii — de 3-orĭ mai datóre de cât proprietatea mijlocie și mare. Moșióre cu un venit curat de 90 mărcĭ în foncieră, erau în 1882/3 de 46 de orĭ, de cât era venitul lor, ér la 1896/7 se venia după o marcă de venit curat 55.17 mărcĭ datorie.

In vestul Germaniei din contră: în prov. Vestfalia în 1882/3 la o marcă venit curat se venia numai 16,87 mărcĭ datorie, în 1896/7 ceva mai mult, 18,99 mărcĭ.

La aceeașĭ dată în marele ducat Baden o mulțime de comune erau aprópe libere de datorii, ér din țéra întrégă proprietatea pur agricolă era datóre numai 17.7% din valóre, ér din cele mixte agricultura cu industria ceva mai mult 28.7% din valóre. Cea mai mare parte din datorii însĕ revine asupra proprietății infime — codașĭ și toporașĭ — carĭ nu se mai pot hrăni numai din producțiunea pămêntului lor.

Paralel cu datoria merge mână 'n mână însĕ emigrațiunea séu inmigrațiunea. După recensămêntul din 1891 provinciile prusiane de est au perdut în 10 anĭ prin absentare (trecerea în provinciile de vest în centrele industriale), ér nu prin emigrare în America: Prusia de est: 271,020 suflete, Prusia de vest: 101,441 suflete, Posen 185.191, Silesia 332,591, Pomerania 163,920 suflete, — dér au câștigat prin inmigrațiune regatul Saxoniei 193,221, Vestfalia 79,069, prov. Rhenană 138.694, Baden 14.345, Alsacia Lorena 133 280 suflete.

Cifrele vorbesc de sine destul de lămurit și instructiv și pentru raporturile nóstre.

(Va urma.)

Actul de acusare

în procesul de pressă al „Gazetei Transilvaniei“

— Fine. —

Mai departe prin următorul conținut:

„In apelațiunea sa în contra acestui decis, redactorul Cramer constată mai întâiŭ, că nu esistă nicĭ un motiv legal pentru espulsarea decretată, și de aceea căpitanul poliției nicĭ nu se póte provoca la o lege, séu la o ordonanță, pe basa căreia ar fi motivată espulsarea; nu esistă nicĭ o praxă de drept cu privire la casurı analóge, căcĭ până acum în Ungaria libertatea pressei și libertatea individuală a fost sfântă, și un cetățén, în privința morală și socială nepătat, n'a fost încă nicăirĭ espulsat.

La ceea-ce dice polițaiul despre condamnarea recentă a lui Cramer, care l'ar califica ca ațîțător de naționalitățĭ, apelațiunea declară că nu póte sĕ fie cineva duplu pedepsit pentru unul și acelașĭ delict. De aceea sentința condamnatóre nu póte servi la stabilirea calității de periculos obștei, mai întâiŭ fiind-că sentința nu este dehonestătóre, căcĭ prescrie închisóre de stat; al doilea fiind-că faptul obiectiv nu privesce averea, viața omenéscă séu alte obiecte de drept, espuse pericolului obștesc. Din punct de vedere social și moral, însușĭ șeful poliției a recunoscut, că Cramer s'a purtat esemplar; el n'a ațîțat și n'a jucat un rol ațîțător, s'a dedicat numai carierei sale, și décă ca redactor responsabil ar fi greșit ceva contra legii, acésta n'are s'o judece puterea administrativă, ci cea judecătoréscă, pe basa legilor esistente. Poliția recunósce pe față, că în lipsa competenței sale n'a putut lua nemijlocit nicĭ o disposiție administrativă séu polițială contra redactorului, pe basa pretinselor sale ațîțărĭ, carĭ sciau sĕ încunjure legea penală. Cum póte dér procede astfel, espulsând pe redactor?

Fóia germană din Timișóra dice, că precum se vede din tóte, espulsarea a fost pregătită de mână lungă, cu scop de a face imposibilă continuarea aparițiunei ei prin arestarea redactorului responsabil. Acésta însĕ nu se va puté, căcĭ s'au luat mĕsurĭ, ca fóia sĕ apară și mai departe.“

Prin acestea în calitatea sa de redactor a ațîțat naționalitățile nemaghiare le ură contra națiunei maghiare.

Motivare.

Condamnările legale contra națiunei maghiare (a magyar nemzet elleni törvényes elitéltetésüket, înțelege: condamnările legale pentru ațîțare contra națiunei maghiare. — Red.) a lui Alvin Cramer, redactor la „Deutsches Tagblatt für Ungarn“ din Timișóra și a lui Artur Korn, redactor la „Grosskikindaer Zeitung“ din Chichinda. o parte din presa naționalităților le-a întrebuințat ca prilegiu pentru continuarea agitației. Astfel „Gazeta Transilvaniei“, fóie politică cotidiană, ce apare în Brașov sub redacția responsabilă a lui Traian Pop a publicat în diua de 16 și 17 Septemvrie în numerile 192 și 193 nisce articole întitulate: *„Expulsarea redactorului Cramer“* și *„Cum a fost executat redactorul Cramer?“*, carĭ ocupându-se cu condamnurea lui Cramer și cu decisiunea de expulsare a căpitanului de poliție din Timișóra și cu conținutul aceleia din partea dispositivă, decisiunea de expulsare a căpitanului de poliție din Timișóra, adusă în sfera lui legală și în conformitate cu legile esistente, o numesce decisiune ne mai pomenită, brutală, ilegală, lipsită de orĭ-ce motive și dice, că din tóte acestea se vede, că a fost pregătită de o mână lungă și n'avea alt scop, decât a împedeca sĕ mai apară fóia de sub redacția lui Cramer și că prin ur-

mare legea presei sĕ fie călcată în picióre în mod ilegal.

Articolele incriminate, când presentă autoritătile în aşa lumină, ca şi cum acelea n'ar împărţi dreptatea de o potrivă tuturor cetăţenilor, ci ar sta în serviciul acelora, carĭ ţintesc la asuprirea ilegală a naţionalităţilor nemaghiare şi că activitatea lor în direcţia acésta este aplaudată de pressa, ce servesce interesele naţionale şi de societatea şi cercurile maghiare, este evident, că au ţinta a aţîţa naţionalităţile nemaghiare în potriva naţiunei maghiare şi prin urmare epuiséză criteriile delictului calificat în al. 2 a §-lui 172 din codul penal.

În cursul cercetării, autorul articolelor neputându-se descoperi, deórece rĕspunderea pentru acelea a luat-o asupră-şi inculpatul Traian Pop, redactorul verificat al „Gazetei Transilvaniei", şi deórece şi dealtmintrea în casurĭ analóge, în sensul §-lui 33 din art. 18 de la 1848, responsabilitatea cade în sarcina redactorului responsabil, — prin urmare acusarea este motivată.

De la procuratura reg. T.-Mureşului 18 Ianuarie 1903.

ss. Gyárfás,
substitut de procuror reg

SCIRILE DILEI.

— 23 Martie v.

Escursiunea la Roma. Mâne Sâmbătă la órele 7.35 a. m. vor pleca din Bucurescĭ escursioniştii români sub conducerea d-lui Gr. Tocilescu la Roma cu trenul de Predeal. Ministrul de interne român a dispus liberarea unui paşaport colectiv pentru toţĭ escursioniştii.

Din Roma se telegrafézǎ următórele: Diarele de aci anunţă, în cuvinte de cea mai vie simpatie, apropiata sosire aci a Românilor, pentru congresul latin. Comitetul congresului va oferi, la 16 Aprilie st. n., un banchet fraţilor românĭ. Manifestul invită pe toţĭ acei carĭ iubesc România şi latinitatea şi pe toţĭ aceia, carĭ îşĭ amintesc de primirea călduróse făcută în tot-déuna Italienilor în România, — sĕ se înscrie la banchet şi sĕ ia parte la onorurile, ce se vor face Românilor.

Monument pentru Brukenthal. Presbiteriul evangelic de conf. aug. în şedinţa sa de la 21 Martie a decis a-se ridica lui Samuel baron de Brukenthal un monument în Sibiiu. Monumentul se va desvĕli la 26 Iulie 1921, când se împlinesce a 200 a aniversare de la nascerea marelui bărbat al Saşilor. Până atuncĭ este timp de-ajuns pentru a colecta suma necesară spre ridicarea unui vrednic monument. Baronesa Bertha de Brukenthal, o nepótă a lui Samuel de Brukenthal, a oferit deja pentru acest scop suma de 4000 coróne.

Imposit asupra divorţului. Diarul *„Le Petit Bleu"* din Bruxelles publică următórea scire: D-l Costinescu, ministrul de finance al României, va presenta Camerei un proiect de lege prin care se pune un imposit progresiv asupra divorţului. După acest proiect, persóna în favórea căreia se va fi pronunţat divorţul, va trebui sĕ plătéscă o taxă proporţională cu averea orĭ zestrea.

Un festival în memoria lui V. Maniu. Marţĭ la órele 2½ p. m. s'a dat în sala teatrului Lyric, de elevii institutului „Virgiliu Popescu", un festival cu ocasiunea desvălirei bustului marelui patriot V. Maniu, originar din Bănat. Programul serbărei a fost fórte bine alcătuit şi tot astfel esecutat. La ridicarea cortinei toţĭ elevii liceului aşedaţĭ după înălţime, cu stégul în mijloc, au intonat „Imnul Regal", ascultat în picióre de sala întrégă. Au urmat apoi mai multe corurĭ, esecutate de elevĭ sub conducerea d-lui profesor Const. Grigoriu, carĭ mai tóte au fost bisate. După prima parte a programului d. profesor Gr. Tocilescu a rostit o caldă cuvĕntare asupra lui Vasile Maniu, arătând partea însemnată pe care acest patriot a luat'o în lupta pentru redeşteptarea poporului român. Apoi s'a desfăcut bustul, fórte bine esecutat în marmoră. În partea 2-a a programului elevii au esecutat: lupte antice, sub conducerea d-lui profesor Savu; piramide libere şi pe scărĭ sub conducerea d-lui profesor C. Constantinescu; dansurĭ naţionale, sub conducerea d-lui profesor Moceanu, carĭ tóte au fost aplaudate cu căldură. Serbarea s'a terminat cu „Visul României", alegorie într'un act de d. C. Grigoriu, jucată de elevii institutului. Festivalul dat de elevii institutului „Virgiliu Popescu" a produs o impresiune din cele mai înălţătóre.

Fundaţiunea unui turc. Feridunbey, care fusese timp mai îndelungat consul turcesc la Budapesta, a făcut la Academia maghiară o fundaţiune de 500.000 francĭ din procentele căreia sĕ se dea burse la câte 4 tinerĭ turcĭ, carĭ îşĭ vor completa studiile la Budapesta, ér o parte a procentelor sĕ se dea ca premii pentru opere istorice, filologice, etnologice, referitóre la trecutul celor două popóre înrudite, Turcii şi Maghiarii.

Maghiarisare de nume. În ultimul buletin despre maghiarisarea numelor, între mai mulţĭ Rothmanĭ, Weiss, Kohni şi Schwarz, găsim şi numele minorului Gheorghe *Lipovanu* din Sighetul Maramureşului, despre care se bănuesce, că ar fi descendent din neamul românesc.

Esposiţie artistică în Bucurescĭ. La 1 Maiŭ v. 1903 se va deschide la Ateneu esposiţia oficială a operelor artiştilor în viéţă, la care vor lua parte artiştii pictorĭ, sculptorĭ şi arhitecţĭ din ţéră şi streinătate. Lucrările se vor primi la direcţia Pinacotecei (Palatul Ateneului) până la 15 Aprilie.

Escursiune la Atena. În diua de 20 Aprilie v. va avé loc inaugurarea esposiţiunei din Atena, pusă sub înaltul patronaj al A. S. R. Principesa moştenitóre a Greciei. S'a organisat o escursiune de petrecere, în comun acord cu „noua societate Helenă de Navigaţiune" pe mare. Escursiunea va avé loc în diua de 10 Aprilie a. c. şi a fost deja anunţată prin afişe speciale. Escursioniştii vor porni din portul Constanţa în diua de 14 Aprilie v., órele 2 p. m. pe steamerele *Elpis şi Pelops*. Escursiunea va fi condusă de d-l D. C. Butculescu, cunoscutul organisator de esposiţiunĭ şi de d-l căp. Ghimpa.

Sinucidere prin sugestiune. O domnişóră din Lodz se măritase la Varşovia, peste câte-va lunĭ însĕ se întórse sĕ-şĭ visiteze părinţii într'o stare deplorabilă. Fugea de ómenĭ şi nu vorbia nimica, ci numai plângea. Unui medic de nervĭ îi veni în minte sĕ o hipnotiseze, şi în adevĕr în starea hipnotică a mărturisit lucrurĭ grozave. Bărbatul sĕu a asigurat-o pentru o sumă mare, care sĕ i-se plătéscă lui, în cas când i-ar muri nevasta. Asigurarea era făcută, ca banii sĕ se plătéscă chiar şi în casul, când dama ar trece din lumea asta prin sinucidere. Bărbatul pe urmă şi-a hipnotisat nevasta şi i-a sugerat sĕ se sinucidă peste un an într'o anumită di şi tot-odată i-a sugerat, ca trezindu-se din hipnosă, sĕ uite tot, ce i-s'a sugerat, afară, bine înţeles, de gândul sinuciderii. Părinţii au intentat bestialului lor ginere proces de divorţ, ér pe nenorocita femeie, au transportat-o la un sanatoriu. Ginerele stă la Paris şi nu îndrăsnesce sĕ se întórcă la Varşovia.

Spargerea de la tutungeria din Timişóra. Autorul spargerii de la tutungeria lui Andreescu, despre care am amintit deja, s'a descoperit în persóna unui artilerist cu numele Andreiŭ Braier, în cufĕrul căruia s'au găsit efectele furate. Acest Braier are în sarcina sa şi alte spargerĭ, 8 la numĕr, pe carĭ le-a comis în magazinele militare de montură, de unde a furat efecte în valóre de 500 cor. Se bănuiesce, că Braier a avut complicĭ. El a fost depus în arestul militar.

Fie-care scie, că seminţele impregnate de napĭ ale lui *Mauthner* pentru nutreţ, dau cele mai bune róde, de asemenea ca seminţe pentru grădinĭ dau cele mai frumóse zarzavaturĭ şi din seminţele de florĭ ale lui Mauthner ies cele mai frumóse florĭ. Cu un cuvênt, seminţele lui Mauther sunt cele mai bune, depositele cele mai mari şi preţurile de tot eftine.

Scirĭ locale.

Şedinţă festivă. Societăţile de lectură ale studenţilor de la gimnasiul şi şcóla comercială superióră gr. or. română din Braşov, arangézǎ o şedinţă festivă *Duminecă în 30 Martie (12 Aprilie) 1903* în sala gimnasiului român. Inceputul la órele 3 p. m. precis. Ofertele benevole, carĭ se vor vĕrsa la fondul mesei stud. şi la cel al societăţilor de lectură, se primesc cu mulţumire şi se vor publica prin diare.

Program: 1) Cuvênt de deschidere, rostit de prof. Ioan Pricu, preş. soc. de lectură de la şcóla com. 2) Postillonul amorului, vals de Ivanovicĭ, esec. de orchestra societăţilor. 3) Libertatea individuală în viéţa economică-socială a popórelor, disertaţiune de George Talescu, stud. III com. 4) Séra, cor de bărbaţĭ, de F. Abt. 5) Lenora, baladă de Bürger, trad. de St. O. Iosif, declam. de Voicu Niţescu, stud. VIII gimn. 6) *a)* Duet de vióre, esec. de membrii orch. G. Preşmereanu, stud. VIII gimn. şi Oct. Neagoş, stud. III com. *b)* Fantasie românéscă cu solo de flaută, arang. de Iosif Hahn, esec. de orchestra societăţilor. 7) Eminescu în poesiile sale postume, disertaţiune de Horia P. Petrescu, stud. VIII gimn. 8) Vivandiera, cor de bărbaţĭ de Flechtenmacher-Dima. 9) Jidanul în raiŭ, anecdotă de Th. Speranţia, declam. de Vincenţiu Dimboiŭ, stud. III com. 10) *a.* Cântec de adio, quartet de vióre, arang. de Ios. Hahn, *b)* Potpourri naţionale, cu solo de flaută, esec. de orch. soc.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au mai întrat de la învĕţătorii românĭ gr. or. din Satulung, Cernat, Turcheş, Bacĭfalu şi Dîrste *10 cor.* în memoria rĕposatului lor şef tractual, protopresbiterul de pie memorie *Ioan Petric.* Priméscă marinimoşii donatorĭ cele mai călduróse mulţămite. — *Direcţ. şcol. medii gr. or. române.*

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 9 Aprilie. Se afirmă, că *Sarafoff* s'a refugiat şi a plecat spre Sofia, unde au fost convocaţĭ toţĭ conducĕtorii comitetelor revoluţionare. Se crede, că Macedonenii vor sĕ provóce o revoluţie generală la 15 Aprilie în Macedonia. Pórta a luat estra-ordinare mĕsurĭ militare.

Belgrad, 9 Aprilie. Prin noua constituţiune impusă de rege, se admite şi succesiunea femeilor la tron. Radicalii de tóte nuanţele, uniţĭ, se vor opune prin tóte mijlócele la regimul quasi-absolutist.

— Scirĭ sosite aicĭ spun, că Albanesii din Dibra au nĕvălit asupra oraşului Ochrida, unde au măcelărit pe toţĭ creştinii, fără deosebire de naţionalitate.

Sofia, 9 Aprilie. Zoncew, vicepresidentul comitetalui macedonean, care era internat în Drenova în închisórea de acolo, a fost liberat.

Diverse.

Mirosul omenesc. E sciut, că Negrii şi Chinesii au miros neplăcut, ca sĕ evităm o espresiune mai forte, pentru un nas european. Acelaşĭ lucru îl spun însĕ asiaticii despre europenĭ. Étă ce scrie un Japones, Dr. Buntaro Adachi, în revista „Globus":

„Mirosul europenilor e obştesce cunoscut în Japonia. Pentru Japonesĭ, mirosul europenilor e isbitor, cu deosebire al femeilor europene. E pĕtrundĕtor şi rînced... şi variazǎ după indivídĭ, când dulceag, când amar. Mirosul lor de multe orĭ umple tótă casa. El stă în strînsă legătură cu vîrsta. Copii şi bĕtrânii nu mirósă, sĕu mirósă mai puţin ca ómenii maturĭ. Mulţĭ din Japonesii, carĭ stau vreme îndelungată în Europa, găsesc mirosul europenilor la început respingĕtor, ér după trecere de lunĭ nu-l mai simt. Mirosul, chiar cu spălăturĭ cât de dese şi de radicale, nu pot dispărea de tot".

Un Chines, cunoscutul general Tchenkitong, fost ataşat militar pe lângă ambasada chinesă din Paris, actualmente ér în China, scrie următórele în prefaţa cărţii sale asupra Francesilor:

„Am fost neplăcut atins când am sosit la Paris, nu din causa schimbării operate în felul meu de traiŭ, cu tóte că nu e tocmai uşor pentru un locuitor al imperiului ceresc, deprins cu tot confortul vieţei, ca sĕ se obicinuéscă cu incomodităţile ce întîmpină la Paris, mâncarea próstă, lipsă de beuturĭ aromatice, de tutun bun, de servitorĭ disciplinaţĭ. Oh! nu! ceea ce mi-a displăcut fórte mult e sluţenia şi uriciunea europenilor, ale căror trăsurĭ puţin delicate îmĭ ofensau ochii mei de artist, precum şi mirosul urît, ce-l exalau până şi damele cele mai frumóse şi de curînd îmbăiate. A trecut un an până m'am putut obicinui ca sĕ nu-mĭ astup nasul, care sufere cumplit".

Un trib de ómenĭ fără picióre. Se semnalézǎ existenţa unui neam de ómenĭ, în Noua Guinee, numiţĭ Ahgaiambo, adecă fără picióre. Ei trăiesc, afirmă sir Francis Winter, care descrie moravurile lor într'un lung raport adresat guvernatorului general al Australiei, în mijlocul lacurilor, umblă tot timpul în luntre sĕu înot şi nu se simt la largul lor decât în mlaştine. Ei se culcă în nisce colibe micĭ clădite pe parĭ deasupra apei. Acest trib de „apodĭ" trăesce în mod patriarchal pe piciorul celei mai perfecte solidarităţĭ.

Un sfat bun. Se vorbescĭ cât se póte de puţin de tine însu-ţĭ, căcĭ décă vorbescĭ bine, lumea nu crede, decât jumĕtate, décă vorbescĭ rĕu, crede de două-orĭ atâta.

Sosiţĭ în Braşov.

Pe diua de 9 Aprilie n.

Europa: Radman, Malèter, Pesta; Dósay. Nyitra; Weissmann, Putna; Erdelyszky, Sibiiu; Deutsch, Lugoş; Binder, T.-Ocna; d-na Bois, d-na Tonkenay, Galaţĭ; Löbl, Viena.

Orient: Ciorneiŭ, proprietar, Bucurescĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

»Romana«.

Cu bucurie aducem la cunoscinţa publicului cetitor, că dilele aceste a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon „Romana“.

Titlul broşurei este:

„**Romana**“, dans de colónă în 5 figurI. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anI de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anI al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechI, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anI la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulI şi prescrierI originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturI şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orI şi unde în ţinuturile şi ţările locuite de RomânI acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgĕtórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei.

Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenI între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărI) şi costă numai 2 cor. **50** banI (plus 5 banI porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Aprilie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121 65
Renta de corône ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur $3\frac{1}{2}$%	92.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
BonurI rurale ungare $3\frac{1}{2}$%	94.10
BonurI rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	201.—
LosurI pentru reg. Tisei şi Seghedin	158.75
Renta de hârtie austr.	100.70
Renta de argint austr.	100.60
Renta de aur austr.	121 75
Rente austr. 4% de corône	101.25
LosurI din 1860.	154.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	721.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	673 25
NapoleondorI	19.06
MărcI imperiale germane	116.95
London vista	23.98·5
Paris vista	95.32$\frac{1}{2}$
Note italiene	95.25

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Aprilie n. 1903.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom. Cump.	18.94	18.98
Argint român.	18.70	18.80
Napoleond'orI.	19.04	19.08
GalbenI	11.20	11.30
MărcI germane	117.—	111 08

Scris fonc.Albina 5%	101.—	102.—
Ruble Rusescĭ	—.—	—.—
Lire turcescĭ	21.40	—.—

Sz. **262** - 1903.

tlkvi.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. járásbiróság 1902 évi Sp. I 537/3 sz. végzésével Puscariu József felperes részére Ghiginicza Miklós hagy alperes ellen 820 kor. 68 fil. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 784 kor. — filre becsült ingóságokra a brassói kir. jbiróság 1903 évi V. 483/5 számu végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Brassóban, Bolgárszeg, Malomárok-utcza B 7 sz. a. leendő megtartása határidőül **1903 ik évi április hó 23-ik napjának d. u.** $\frac{1}{2}$ **2 órája** kitüzetik a mikor a biróilag lefoglalt házi butorok, s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél irásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik

Kelt Brassó, 1903-ik évi április hó 7-ik napján.

Tankó János,
kir. bir. végrehajtó.

934.1—1.